

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndc/24/2025
Identifikačné číslo spisu: 7125203957
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7125203957.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. U. U., narodeného XX. Y. XXXX, O. P. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Slavomírou Huszthyovou, Košice, Za amfiteátrom 10, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., Bratislava, Rožňavská 1, IČO: 35 914 939, o zaplatenie 1 061,10 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 47Cpr/2/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu Mestským súdom Košice nie je dôvodný.

Na prejednanie sporu je kauzálne a miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV predložil spor podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o kauzálnej a miestnej príslušnosti z dôvodu nesúhlasu s postúpením sporu Mestským súdom Košice. Argumentoval tým, že z ustanovenia § 24 CSP vyplýva, že na konanie v pracovnoprávných sporoch sú kauzálne príslušnými súdmi Mestský súd Bratislava IV aj Mestský súd Košice; Mestský súd Bratislava IV nerozporuje skutočnosť, že všeobecným súdom žalovanej je podľa adresy jej sídla Mestský súd Bratislava IV, ale v danom prípade je kauzálne príslušný na rozhodnutie a prejednanie vecí rovnako aj Mestský súd Košice. Preto nesúhlasil so záverom Mestského súdu Košice, ktorý postúpil spor z dôvodu svojej kauzálnej nepríslušnosti v konaní a domnieva sa, že v danom prípade ide o spor o miestnu príslušnosť. Poukázal na skutočnosť, že Mestský súd Košice nepostupoval podľa § 41 CSP, keď skúmal miestnu príslušnosť aj bez námietky žalovaného uplatnenej najneskôr pri prvom procesnom úkone, z čoho vyvodil, že neboli splnené podmienky na postúpenie sporu. Súčasne poznamenal, že v danom prípade sa nejedná len o spor o miestnu príslušnosť, ale aj o kauzálnu príslušnosť.

2. Mestský súd Košice spor postúpil Mestskému súdu Bratislava IV ako súdu kauzálne príslušnému na konanie s tým, že predmetom konania je individuálny pracovnoprávny spor o zaplatenie mzdy, o ktorom koná a rozhoduje podľa § 24 CSP súd kauzálne príslušný. Objasnil, že pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným v danej veci. Keďže Civilný sporový poriadok nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálne príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v tomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu mal za to, že treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálne príslušným, prípadne do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá. Skonštatoval, že žalovaná má sídlo v obvode Mestského súdu Bratislava IV, preto podľa § 15 ods. 1 CSP by bol na prejednanie a rozhodnutie veci miestne príslušným Mestský súd Bratislava IV; vychádzajúc z § 24 písm. a) CSP na konanie v pracovnoprávných sporoch je kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava IV, pre obvod Krajského súdu Bratislava, v rámci ktorého má žalovaná sídlo. Do úvahy neprichádza žalobcom zvolená osobitná alternatívna miestna príslušnosť podľa § 19 písm. a) CSP, keďže žalovaným je zamestnávateľ a o prípad osobitnej miestnej príslušnosti by šlo iba vtedy, ak by žalovaným subjektom bol zamestnanec s výkonom práce v obvode Mestského súdu Košice. Rovnako nemožno aplikovať ani osobitnú alternatívnu miestnu príslušnosť podľa § 19 písm. c) CSP, pretože žalobca uplatnil svoj nárok priamo proti žalovanému Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. a nie proti jej organizačnej zložke.

3. Najvyšší súd ako súd funkčne príslušný (najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava IV a Mestskému súdu Košice) podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti preskúmal spor a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu je nedôvodný.

4. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

4.1. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

5. Podľa § 19 písm. a) a c) CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode a) má žalovaný miesto výkonu práce podľa pracovnej zmluvy, c) je umiestnená organizačná zložka právnickej osoby, ktorá je žalovaným, ak sa spor týka tejto zložky.

6. Podľa § 24 písm. a) a b) CSP účinného od 01. júna 2023 novelizovaného zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „zákon č. 150/2022 Z. z.“) na konanie v individuálnych pracovnoprávných sporoch a v sporoch z kolektívnych pracovnoprávných vzťahov, štrajku a výluky sú príslušné

a) Mestský súd Bratislava IV pre obvod Krajského súdu v Bratislave, b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach.

7. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7.1. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7.2. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Civilný sporový poriadok rozlišuje všeobecnú a osobitnú miestnu príslušnosť súdu, pričom osobitná miestna príslušnosť je buď alternatívna (§ 19 CSP), alebo výlučná (§ 20 CSP). Výlučná miestna príslušnosť má prednostný charakter. Alternatívna miestna príslušnosť je daná na výber, a teda súdy ustanovené v § 19 CSP môžu byť príslušné popri všeobecnom súde žalovaného, pričom výber medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným § 19 CSP realizuje žalobca podaním návrhu na vybraný súd.

9. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že ide o individuálny pracovnoprávny spor, v ktorom sa žalobca ako zamestnanec domáha voči žalovanej ako zamestnávateľky zaplataenia 1 061,10 eura s príslušenstvom titulom nevyplatených mzdových nárokov zo strany žalovanej, ktorá v rozpore so Zákonníkom práce žalobcovi za obdobie od 01. februára 2022 do 09. decembra 2023 nezapočítavala prestávku na odpočinok a jedenie v rozsahu 30 minút za zmenu do pracovného času, v dôsledku čoho žalovaná žalobcovi za predmetné prestávky v sledovanom období nevyplácala žiadnu mzdu.

9.1. V individuálnom pracovnoprávnom spore koná a rozhoduje podľa § 24 CSP súd kauzálne príslušný. Ak je na prejednanie veci daná kauzálna príslušnosť súdu, miestne príslušným je súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným v danej veci. Správne určenie konkrétneho z viacerých kauzálne príslušných súdov uvedených v § 24 CSP je podmienené určením inak miestne príslušného súdu a následné zistenie, do obvodu ktorého kauzálne príslušného súdu takýto za iných okolností miestne príslušný súd spadá. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálne príslušným súdom, resp. do obvodu ktorého kauzálne príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd patrí.

10. V zmysle uznesenia najvyššieho súdu z 23. septembra 2020 sp. zn. 9Ndc/12/2020 je pri existencii kauzálnej príslušnosti miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálne príslušným v danej veci. Keďže CSP nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálne príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v tomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálne príslušným, prípadne do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá.

11. Vychádzajúc z tejto tézy potom možno konštatovať, že kauzálna príslušnosť nahradí (konzumuje) miestnu príslušnosť, pretože kauzálne príslušný súd musí byť zároveň aj miestne príslušným na rozhodovanie vo veci. Z týchto dôvodov je neprípustná oponentúra Mestského súdu Bratislava IV založená na námietke, že Mestský súd Košice v okolnostiach veci nepostupoval podľa § 41 CSP, keď skúmal miestnu príslušnosť aj bez námietky žalovaného uplatnenej najneskôr pri prvom procesnom úkone. Pri určení kauzálnej príslušnosti konkrétneho súdu je totiž smerodajná miestna príslušnosť (§ 13, § 14, 15 CSP), ktorá sa vzťahuje na osobu žalovaného.

12. Žalobca si zvolil za miestne a kauzálne príslušný Mestský súd Košice podľa § 19 písm. a) CSP v spojení s § 24 písm. b) CSP; avšak o prípad osobitnej miestnej príslušnosti podľa § 19 písm. a) CSP ide len vtedy, ak žalovaný subjekt, t. j. zamestnanec má v čase podania žaloby miesto výkonu práce v obvode súdu, na ktorý bola žaloba podaná, a ktorý si žalobca (zamestnávateľ) ako aktívne legitimovaný subjekt takto zvolil. O tento prípad sa však nejedná, pretože žalovaným subjektom nie je zamestnanec, ale zamestnávateľ. Hodno zdôrazniť, že nejde ani o prípad alternatívnej miestnej príslušnosti uvedenej v ustanovení § 19 písm. c) CSP, podľa ktorého si žalobca uplatní svoj nárok na súde, v obvode ktorého je umiestnená organizačná zložka právnickej osoby, ktorá je žalovanou, ak sa spor týka tejto zložky. Rozhodným kritériom pre možnosť voľby alternatívnej miestnej príslušnosti podľa § 19 písm. c) CSP nie je miesto výkonu práce, resp. miesto výkonu štátnej služby zamestnanca, ale skutočnosť, že žalovaným subjektom je organizačná zložka právnickej osoby, ktorej sa spor týka. Je zrejmé, že žalovaným subjektom je zamestnávateľka žalobcu, ktorou je Železničná spoločnosť Slovensko, a. s., od ktorej

žalobca žiada zaplatenie žalovanej sumy titulom jeho mzdových nárokov. Do úvahy preto neprichádza ani aplikácia § 19 písm. c) CSP pre výber alternatívnej miestnej príslušnosti, pretože spor sa netýka organizačnej zložky zamestnávateľa, v ktorej mal žalobca určené pravidelné miesto výkonu práce (Stredisko prevádzky depo Košice), ale samotnej právnickej osoby ako zamestnávateľky žalobcu (m. m. 9Ndc/4/2022, 9Ndc/11/2020).

13. Keďže v danej veci nejde o prípad osobitnej miestnej príslušnosti, miestne príslušný súd môže byť určený len podľa kritérií daných § 13 a nasl. CSP upravujúcich všeobecnú miestnu príslušnosť. Žalovaná má sídlo v Bratislave a na konanie v individuálnom pracovnoprávnom spore je podľa ustanovenia § 15 ods. 1 v spojení s § 24 písm. a) CSP miestne a kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava IV, ako súd kauzálne príslušný pre obvod Krajského súdu v Bratislave, do ktorého spadá sídlo žalovanej.

14. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu Mestským súdom Košice nie je dôvodný a na prejednanie sporu je kauzálne a miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.